

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

mat entia rationis ; quia non cognoscit talem eminentiam , & prioritatem , ut fundantem distinctionem rationis , per ordinem ad suum intellectum , sed tantum per ordinem ad intellectum humanum ; sicut non facit entia rationis , quando cognoscit essentiam hominis præbere intellectui humano fundamentum , ut concipiat , & distinguat in illa genus & differentiam . Quod ut clarè percipiatur .

19. Advertendum est , in distinctione virtuali quam agnoscunt Theologi in Deo , duo importari : unum de materiali , eminentiam scilicet divinæ naturæ , quæ præbet intellectui humano fundamentum illam concipiendi ut distinctam ab attributis ; aliud de formali , nimirum distinctionem rationis , quam intellectus humanus apprehendit , & concipit in divina natura . Primum cognoscitur à Deo immediatè , & sine habitudine ad intellectum humanum ; secundum verò solum mediatè , & per ordinem ad intellectum creatum : ex quo provenit , quòd Deus , cognoscendo talem distinctionem rationis , non facit ens rationis : quia ad formationem entis rationis requiritur , ut illud cognoscatur immediatè : nec sufficit quòd cognoscatur mediatè , & ut cognitum , vel factum , aut factibile ab alio intellectu .

ARTICULUS II.

Vtrum scientia Dei sit attributum illius?

Hanc difficultatem movemus , tum ut magis divinæ scientiæ quidditatem declaremus , tum etiam , ut difficile argumentum quod contra communem sententiam fieri solet , diluamus .

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

20. Dico igitur : Scientiam Dei esse attributum illius . Ita colligitur ex D. Thoma in præmio hujus quæstionis , ubi ait : *Post considerationem eorum quæ ad divinam substantiam pertinent , restat considerandum de his quæ pertinent ad operationem ipsius , & inter ea connumerat scientiam ; atque adeo sentit , scientiam non spectare ad divinam substantiam , seu essentiam ; sed esse quid consequens ad illam , per modum quasi proprietatis , & inter attributa ad operationem pertinentia collocari . Idem docet Damascenus libro 1. de fide cap. 4. his verbis : Sive bonum , sive iustum , sive sapientem , sive quicumque tandem aliud dicere libeat , non Dei naturam , sed quæ natura insunt exponis .*

21. Ratio etiam suffragatur , Attributum enim hoc modo definitur à Theologis ; *Attributum est ratio quædam absoluta , necessariò . & formaliter existens in Deo , & virtualiter ad ejus essentiam consequens* : Atqui scientia Dei habet has omnes conditiones : Ergo est attributum . Major declaratur : Attributum dicitur esse *ratio absoluta* , ut excludantur divinæ relationes , quæ non sunt attributa . Dicitur *necessariò & formaliter existens in Deo* , ut per ly *necessariò* , excludantur actus liberi , qui sunt in Deo formaliter ; & per ly *formaliter* , excludantur perfectiones secundum quid creaturarum , quæ non sunt in Deo formaliter , sed tantum eminenter . Denique additur , *ad essentiam Dei virtualiter consequens* , quia attributa sunt veluti proprietates divinæ essentiæ , quæ illam veluti trahunt ad aliam lineam , & ad

A illam consequuntur , saltem per rationem , cum fundamento in re , tanquam ad causam virtua-
lem , seu rationem à priori ; eò ferè modò , quòd unitas , veritas , & bonitas , consequuntur rationem entis . Minor etiam probatur , quantum ad singulas partes . Et in primis quòd scientia divina sit aliquid absolutum , evidens est , cum sit communis tribus personis sanctissimæ Trinitatis . Secundò , quòd sit formaliter , & necessariò in Deo existens , liquet ex dictis articulo præcedenti : omnis enim perfectio simpliciter simplex , necessariò , & formaliter in Deo existit . Tertio , quòd sit virtualiter consequens ad divinam naturam , & illam veluti trahens ad aliam lineam , probatur . Intelligere constitutum divinæ naturæ respicit essentiam divinam , ut est in se intelligibilis absolutè : scientia verò , ut est intelligibilis determinatò modò , quatenus scilicet habet rationem causæ : prudentia verò illam respicit , ut est suprema regula omnium agibilium , id est omnium actuum divinorum : ars verò eandem respicit , ut est ratio omnium factibilium ad extra : Ergo &c.

§. II.

Solvitur difficile argumentum.

C Contra hanc conclusionem objicitur difficile argumentum , quod sub hac forma breviter proponi potest . Intelligere constitutum naturæ divinæ , formaliter quæ tale , est scientificum : Ergo scientia in Deo , non est attributum , virtualiter ab ejus essentia distinctum . Consequentia patet , Antecedens probatur . Illud intelligere est scientificum , quod attingit essentiam divinam , ut habet rationem causæ respectu creaturarum , vel ut est ratio à priori divinorum attributorum : Sed intelligere constitutum , attingit essentiam divinam , ut habet rationem causæ , &c. Ergo formaliter quæ tale , est scientificum , Major constat , Minor probatur . Intelligere infinitum , & comprehensivum debet attingere essentiam divinam omnibus modis quibus est cognoscibilis : Sed intelligere constitutum , est infinitum , & comprehensivum : Ergo debet attingere essentiam divinam omnibus modis quibus est cognoscibilis ; ac proinde , ut est causa creaturarum , & ratio à priori attributorum . Minor est certa , Major verò probatur . Ad rationem comprehensionis requiritur , quòd tota cognoscibilitas objecti exhaustiatur , & quòd illud attingatur sub quacumque ratione , & modo quò est cognoscibile : Ergo intelligere infinitum & comprehensivum , debet cognoscere essentiam divinam omnibus modis quibus cognoscibilis est .

E Respondent aliqui , Quòd licet intelligere constitutum naturæ in Deo sit infinitum , & comprehensivum ; non tamen propterea attingit essentiam divinam , quatenus formaliter habet rationem causæ ; quia non est infinitum absolutè , & omnibus modis , sive secundum omnes lineas , etiam attributales , sed solum intra propriam lineam naturæ : unde sicut natura divina , quamvis infinita , quæ talis tamen formaliter , non includit in suo conceptu quidditativo relationes , & attributa , sed radicaliter tantum , ut plures existant ; ita & intelligere constitutum , quamvis infinitum , & comprehensivum , non includit tamen formaliter omnes particulares modos intelligibilitatis , quibus natura divina est cognoscibilis , & qui pertinent ad attributa ; qualis est intelligibilitas per modum causæ , vel ut est ratio agibilium ,